

Har du råd til m

ØKONOMI: Ønsker du deg mer utdanning i voksen alder? Regnestykket skal helst gå i pluss – både når det gjelder penger og livskvalitet.

Pernille Amdahl, NTB

desk@hblad.no 75070300

Mens noen får hjelp, må andre betale av egen lomme. Opptil 90 prosent av folk i finansbransjen som har tatt videreutdanning, har ifølge BI fått den betalt av arbeidsgiveren. Lærere og sykepleiere, derimot, må oftest betale selv.

Uansett bransje vil de færreste slippe unna utgifter i en eller annen form. Kan du likevel få råd?

Dette koster penger:

- Tap av nåværende inntekt
- Faktiske kurs-/skoleutgifter
- Nødvendig utstyr og bøker
- Eventuell losji på studiestedet
- Ulike forhold som kan gjøre hverdagen litt annerledes, for eksempel transport og behov for barnepass

Mindre lønn

– Jeg jobber 60 prosent, studerer 40 prosent og får i praksis 80 prosent lønn, forteller Camilla Gjoni (35).

Om et år er hun ferdig utdannet barnehagelærer. Studiet går over fire år på deltid og forutsetter at hun setter av to dager i uken på dagtid. Det har hun fått delvis støtte til etter å ha søkt hos Asker kommune.

– Jeg har alltid hatt lavt forbruk, så økonomien er grei nok. Vi sparer og handler på tilbud. Jeg har flere år med utdanning bak meg og er vant til å leve på studentbudsjett. Etter studietiden fikk jeg barn og har fortsatt med å holde husholdningsbudsjettet nede.

Gjonis mål er ikke å tjene mye penger.

– Da hadde jeg ikke valgt dette yrket. Min første utdanning – i pottemakerfaget og i digital medieproduksjon – ga

STATUSHEVING: Camilla Gjoni synes hun merker en økt respekt for folk som jobber i barnehage.

FOTO: BERIT ROALD, NTB SCANPIX

TRAVEL: Sykepleiere må som de fleste andre oppdatere seg på fag og teknologi. Støtten til videreutdanning varierer.

FOTO: MIKKEL ØSTERGAARD

meg mange tidsbegrensede oppdrag. Mannen min, som er barnehagepedagog, mente jeg burde prøve å jobbe i barnehage. Det skulle jeg i hvert fall ikke, sa jeg. Men så var det riktig for meg likevel.

I pluss

– Bare gjør det, svarer Agnes Bergo på spørsmålet om det lønner seg å ta mer utdanning. Hun er daglig leder i det uavhengige rådgivningselskapet Penedoktoren og mener at man nesten alltid vil gå i pluss – enten det dreier seg om kortere kurs eller lengre utdanningsløp.

– For det første er det flere arbeidsgivere som krever at man oppdaterer seg, og da er det ikke urimelig å regne med høyere lønn når man gjør det.

EKORN: En usikker jobb som digital medieprodusent er byttet ut med lekende barn og skogkratt med rådyr og ekorn.

FOTO: BERIT ROALD, NTB SCANPIX

LÆRERGLEDE: Det er alltid noen som er så faglig interessert at de betaler videreutdanning av egen lomme, sier Jens Garbo i Utdanningsforbundet.

FOTO: GORM KALLESTAD, NTB SCANPIX

For det andre vil du sannsynligvis få større arbeidsglede og høyere tilfredsstillelse etterpå.

Bergo nevner advokater og regnskapsførere som eksempel på arbeidstakere med jevnlig krav til faglig oppdatering. Ofte har arbeidsgiveren lagt til rette for å ta e-kurs i arbeidstiden ved siden av den daglige jobben, noe som kan være en fordel for dem med kunder eller prosjekter det er vanskelig å ta pause fra.

Dag Jørgen Hveem, høyskolelektor ved Handelshøyskolen BI, tror at det for noen kan være mer krevende å ta en utdanning ved siden av jobben enn å studere på heltid.

– Samtidig kan det gi stort faglig utbytte hvis utdanningen er jobberelatert og man har nok energi og overskudd til å gjøre den innsatsen som skal til, sier han.

Bedre jobb

En undersøkelse på BIs Bachelor of Management viser at halvparten av deltidsstudentene får jobb på et høyere nivå etter at utdanningen er ferdig. Studentene er i snitt 38 år, 60 prosent av dem er kvinner, de fleste med ansvar for barn. Ni av ti synes utdanningen de tar er viktig, enten for å styrke karrieremulighetene eller for å

få relevant påfyll til jobben de allerede har.

Rundt halvparten av deltidsstudentene på BI får hjelp fra arbeidsgiver til å betale studiene – resten finansierer det selv.

Som i næringslivet møter ansatte i offentlig sektor store krav og forventninger til faglig oppdatering. Både lærere og sykepleiere har muligheter til å få dekket sin videreutdanning langt på vei, men mange søknader blir avvist, og de må finne andre måter å finansiere den på.

– Det har alltid vært noen lærere som er så faglig interesserte at de er villige til å betale for utdanning fra egen lomme. For læreryrket slår dessuten økt kompetanse ut i høyere lønn, i motsetning til hos for eksempel barnehageansatte, sier Jens Garbo, politisk rådgiver i Utdanningsforbundet.

Flere av dagens lærere er nødt til å sette seg på skolebenken for å tilfredsstille dagens krav til en femårig masterutdanning. Gjør de ikke det, frykter de å bli utkonkurrert av yngre kolleger.

Uvitende kommuner

Sykepleierne er blant dem som ikke får ikke full økonomisk uttelling for sin videreutdan-

ning. 35.000 kroner er maksimalt lønnpålegg ved høyeste ansiennitet i yrket, og det vil, ifølge Norsk Sykepleierforbund, ta 20 år etter fullendt to-årig videreutdanning før det lønner seg. Hvorfor da gjøre det?

– Mange opplever at de trenger mer kompetanse. Teknologien og arbeidsmetodene forandrer seg, forteller Kari Elisabeth Bugge, fagsjef i Sykepleierforbundet.

Med etter- og videreutdanning kan sykepleiere blant annet spesialisere seg i etterspurte emner som sykepleie for eldre, i velferdsteknologi, kreftomsorg, akuttmedisin og operasjonssykepleie.

– Mitt råd er å lete aktivt et-

Generelle råd:

- Velg riktig utdanning med god nok kvalitet når tiden og pengene er begrenset.
- Studer på nett om du ikke kan være på studiestedet eller du må være fleksibel i forhold til tiden.
- Vær på studiestedet om du er en type som får energi og inspirasjon i møte med andre studenter og forelesere.
- Kjenn støtteordningene – det er mange måter å unngå et år med knekkebrød og stramt budsjett på.
- Spør arbeidsgiveren om hjelp til finansiering, og trekk selv frem ordninger som kan hjelpe begge parter.
- Se framover – utdanning lønner seg i lengden.

(Kilder: Dag Jørgen Hveem, Agnes Bergo og Kari Elisabeth Bugge)